

Uitzonderingen op maandag (niet voor academici)

Giuseppe Minervini

Uitzondering: 1 het uitzonderen of uitgezonderd-
worden **2** uitzondering bevestigt het bestaan van
de regel.

Op: 1 ter uitdrukking van een zuiver plaatselijke
betrekking tussen entiteiten, waarbij de ene met de
bovenzijde van de andere in aanraking is of komt **2**
ter uitdrukking dat de beweging met een vijandelijke
intentie geschiedt.

Maandag: 1 eerste dag van de week **2** periode
gedurende welke het naar de aarde gekeerde gedeelte
van de maan verlicht is door de zon

*Bron: een interpretatie van Van Dale, licht beschadigd
links, ezelsoor op pagina 387, vlek cornedbeef*

2. Bijzonder aardse trivialiteiten

Die maandag, hoe laat het precies was weet niemand,
in welk land het zich precies afspeelde doet er niet echt
toe, begroette nieuwbakken rechtenstudent Bob
Leffermouth de positivist aan de dop Félix Teufekakel
(die er uitzonderlijk goed uitzag), kleinzoon van wijlen
Auguste Comte, met de gebruikelijke: 'Hoe gaat het?'
Félix antwoordde: 'Lieve Bob, oude vriend, ik bevind me
in de hel.'

'Godverdomme... nu je het zegt.'

Ze stonden tegenover elkaar in een droge douchecabine
van een niet bij nader genoemde filmster. Bob had zich
voor de gelegenheid getooid in toga met trechtermouwen
en een paars-geel geruite broek met olifantenpijpen;
Félix droeg een labojas boven een wit hemd met zwarte
motorbroek en een houten staf die groter was dan
hemzelf, met een mosselmotief in het hout gegrift.
Beiden dronken ze een zure Appletini, van een dienblad
gegrist op de verjaardagsreceptie die eindigen zou met
vuurwerk boven het grootste zwembad ter wereld. Die
maandag was een hoogdag voor de vrouwelijke
geslachtslijn die zich onder toezicht van de filmster
bleef ontrollen; grootmoeder werd zeventig, moeder
vijftig, dochter twintig. (Het gebeuren had het
mysterieuze effect van planeten die zich op één lijn
rangschikten.) Het was een gruwelijk zicht: drie vrouwen
poseerden voor de foto als drie Russische matroesjka-
poppetjes, de een uit de ander ontpopt.

'Het gaat niet goed met me,' biechtte Félix op, 'ik adem
diep in en toch voel ik... niets. Alsof iets belangrijks wat
van mij was, nu is verdwenen.'

'Is het op de grond gevallen?' vroeg Bob.

'O nee, en dan weggespoeld?'

1. De aartsengelen eten olieballen

Al meermaals werd Félix' beschermengel erop gewezen
dat hij niet op zijn eigen schouders mocht hurken
wanneer de hel kermis houdt. Het zou hem slechts een

troebel zicht geven over wat hij op de planeet moest
oplossen. Hoe lang zou het duren eer hij ontdekt dat
Félix en Bob elkaar met de zure *Appletini* in de hand in
de douchecabine hadden begroet? De bestorming van
de hemel, die de laatste week vol spinnenwebben hangt,
is nabij; vele aureolen hadden reeds voor de helft een
zwarte gloed aangenomen. Engelen met overgewicht,
engelen nemen altijd een kaaskleur aan, leken met dit
glazuurhoedje op een cupcake. De positie van de twee
beschermengelen om de aardse pogingen tot antwoord
te overzien was allerm minst strategisch, hun aandacht slap:
aangezien Bobs beschermengel met zijn middelvinger
klem zat in de papegaaibek van het Senseo-apparaat,
schaakten ze op de zwart-wit tegels van de keuken.
Rijstpap borrelde op het fornuis, het begon aan de ketel
te koken, wat slechts een banaliteit was in het licht
van wat er stond te gebeuren: de cherubijntjes schalden
hun trompetten, de wolkenmuren kleurden bloedrood,
op de Franse pagina van hun Bijbel loeide een getekende
sirene, al snel hagelde het sprinkhanen en met ketchup
opgespoten kikkers in de westelijke vleugel van het
Hemelse rijk; een stang tussen de spaken van de
komedie van de beschermengelen. Vergiftigd van
hoogmoed gaven ze zichzelf echter de tijd de ander
schaakmat te zetten. Nochtans rukten ze in hun
loopbaan nooit eerder uit voor dergelijke precaire
spoedsituaties. Hun mond was opengevallen toen de
beschermengel van het Amerikaanse volk, gediplomeerd
architect, een plan had uitgedokterd om de Amerikaanse
president te verdrijven; men late een dokter neerdalen
die een (valse) hersentumor bij hem diagnosticeerde.
(Dit was dan wel verkeerd uitgedraaid; niet de president
werd getroffen, maar een of andere Republikeinse
senator nam afscheid van zijn ambt.) Het plan getuigde
van lef en een complexiteit waar de beschermengelen op
deze maandag in kwestie een puntje aan konden zuigen.
Kortom, het waren dilettanten, boksende leprozen. Ach,
ook mieren lijden onder luiheid.

Wat betekende de aanwezigheid van Bob en Félix in de
douchecabine voor ons, meesters der goedertierenheid?
Het betekende dat de kerken, van kapel tot kathedraal,
overall ter wereld instortten in het bijzijn van een
clowneske dubbelganger van God, en de terugkeer van
Jezus Christus uit het puin, in een rolstoel misschien,
maar zeker steeds met één been gespalkt, een feit werd;
nergens zou men zijn stenen gedaante terugvinden.

2. Het stort in en stijgt op

Opstijgen. Het was op die maandag, ergens tegelijkertijd
met het moment waarop zijn geestelijke vader het idee
voor het verhaal neerschreef, dat de dubbelganger van
God in kleermakerszit opsteeg uit een bruine poel
tegenover de kerktoeren die instortte.

En toen gebeurde waar iedereen op had gewacht: helemaal zichtbaar was hij niet, maar de naakte Jezus groef zich uit het puin.

Uit de instructies van een goocheldoos had hij afgelezen hoe hij het motorisch aangestuurde windmolentje tussen zijn billen schroeven kon zonder darmperforaties. Dit had als redenen:

- 1) verluchting
- 2) weerstand, met als gevolg: opstijgen.

Als oorzaak:

- 1) een versluierd motief
- 2) misschien stond hij te lang op het graf van Marie Curie, wat zijn geest benevelde.

Behalve de gereïncarneerde ziel van Félix Teufekakel, opgesloten in het slijmerige lichaam van een gifgroene kikker die zich ondertussen al veertig dagen lang in de poel van nachtblauwe modder wentelde, wachtte iedereen met het gelaat naar de kerk in brokstukken gekeerd tot de stofwolk opklaarde. Niemand had oog voor de opgestegen dubbelganger van God achter hen. Niemand had oog voor zijn eigen smartphone, waarop men had kunnen vernemen dat er overal ter wereld kerktorens instortten, overal ter wereld dubbelgangers van God opstegen, overal ter wereld Jezusfiguren werden gesignaleerd, hypnotisch beïnvloed door een krans van knetterende elektriciteit gevoed door denkkracht die gekanaliseerd werd met de vette schroeven in hun slapen.

En toen gebeurde waar iedereen op had gewacht: helemaal zichtbaar was hij niet, maar de naakte Jezus groef zich uit het puin. Wreef het kleverige grijs uit zijn gezicht. Sloot zijn ogen om het prikken van de stofwolk tegen te gaan. Voelde zijn rechtervoet, verstuikt dacht hij, maar vijfenveertig graden naar de buitenkant van zijn lijf gedraaid. Voelde de gaten in zijn polsen en het aangekoekte bloed op zijn schedel. Hij is een van de schakels in deze geschiedenis, ondertussen opgelapt en in een rolstoel met een dikke zwachtel om zijn rechtervoet, die zich van het kruis wist te wrikken, de marmeren ribben van de kathedraal op zich hoorde neerdalen en, alsof hem nog niet genoeg kwaad was aangedaan, overleefde. Doorheen het stof met ontstoken ogen en gebroken voet aanschouwde hij de zwevende

dubbelganger van God, vleugels van hypnotiserend licht als de windroos vol vlamme tongen achter de zon – eigenlijk een lichtspot die toevallig achter hem stond, op dat pleintje wou het stadsbestuur die maandagavond een Schlagerfestijn met duur lichtspel organiseren – en hij knielde, vouwde zijn handen, 'O Heer, eindelijk geloof ik in u.'

De gifgroene kikker was verdwenen, teruggekeerd in de gedaante van Jezus Christus, positivist Félix Teufekakel was opgesloten in de machine uit broodvlees Jezus Christus (als hij dorst had, sneed hij zijn polsen over en dronk hij van de wijnpols).

De massa keek verwonderd naar hoe Félix Teufekakel, die voordien nooit over een hiernamaals had nagedacht (behalve dat hij schoon ondergoed zou meenemen), knielde voor de dubbelganger van God; de vermomde rechtenstudent Bob Leffermouth, die op het einde van zijn leven rechten is gaan studeren met het vermoeden dat hij die vaardigheden aan de hemelpoort goed zou kunnen gebruiken.

1. Roddel van het AI in het afvoerputje

'Kijk,' legde Bobs beschermengel uit, 'God schiep op maandag het licht dankzij de woorden dat er licht moest zijn. En er was licht. Toen werd het nacht en weer ochtend en schiep hij de hemel. Etcetera. Juist?'

Félix' beschermengel knikte. Praten kon hij niet; hij was tijdens een uitstapje naar hellekermis een weddenschap aangegaan met Beëlzebub, cafébaas van bruine kroeg *De Hoef*, waarbij hij meende dat er een biljartbal in zijn mond paste. Die paste, maar te precies, en nu bleef die steken onder zijn gehemelte.

'Goed. Het probleem is: God had geen andere keuze dan in de taal waarheid én leugen te scheppen. De mens voelsprietten geven om die van elkaar te scheiden, zou ingaan tegen artikel 403 waar de vrije wil van de mens gedeclameerd wordt; zijn vrije wil om fouten te maken en in verzinsels te geloven. Een mens is geen insect dat vanbinnen bestaat uit tandwielen, hij heeft denkkracht en verbeeldingsvermogen. Kijk, laat ons niet aan maatschappijkritiek doen, maar het bestaan als zodanig veroordelen. Zodra je dieper nadenkt over Gods beslissing begint het probleem te etteren. Alle uitzonderingen zijn uit de hemel gefilterd; er is geen plaats voor onnauwkeurigheden. Van bij het begin moest de overgang tussen dag en nacht gesmeerd gaan. Maar denk zo'n systeem zonder onregelmatigheden maar uit in taal waar letter en volume niet van elkaar gescheiden zijn. Aangezien God de taal niet voor de waarheid of de leugen kon scheppen, is verwarring een waarheid op zichzelf. Snap je?'

Félix liet zijn lepel vallen. Hij kon zich met de biljartbal vast in zijn mond niet bukken, en raapte de lepel op met

de tenen van zijn rechtersvoet.

'Snap je?'

Hij knikte.

'Dus; dan gaan die mensen op zoek. Snap je? Op zoek naar antwoorden. Hun leven is namelijk een zoektocht naar antwoorden, hoe vaak wij ook neerdalen. Wat we nu merken, nu Félix en Bob die code die de motoriek van de werkelijkheid kraakt, ontdekken... ja, alles staat op zijn kop.'

Félix schudde het hoofd.

'Nee, niet op zijn kop, je hebt gelijk. Aan gene zijde van op zijn kop staan: dat is de situatie! Er gebeuren allerlei eigenaardige dingen op planeet aarde. Kijk daar bijvoorbeeld, Bobs beschermengel wees een gat in de hemelbodem, en door dat gat was een squashzaal te zien waarin het zwarte balletje heen en weer tegen de zijdelingse muren ketste, als een rubberen vogel die hysterisch ontsnappen wou uit een val. 'Zie je? Dat is ysisch onmogelijk. En er staan ergere dingen te gebeuren, collega. Het AI in het afvoerputje is gevonden. Wanneer de wetten van de wetenschap het opgeven, vergaat de mens in chaos. Niet langer zal de tijd intergalactisch op alle kerkklokken gelijklopen. Niet langer zal het fluitje van de conducteur het causale verband met het vertrekken van de trein waarborgen. Niet langer zal een gewelddadige ziekte de reden zijn voor het aanmelden bij Pieter aan de poort, mensen zullen na een tijd uitvallen als platte gloeilampen. De mens zal na verloop van tijd vergaan in een eeuwigheid zonder spiegels en weerklink, en geen enkele verbeelding, menselijk of niet, kan uittekenen wat dat betekenen zal.'

Félix knikte, wees met een naald in de lucht.

'Vind ik een goed idee! We gaan hogerop!'

2. Het verband tussen de gemaskeerde verrijzenis en de schimmel in de pijp

Het daagde Félix Teufekakel dat zijn levenswalging ontstond uit de simpele constatactie dat hij iets was verloren. Daar in de douchecabine en nergens anders, omdat hij nu eenmaal in de douchecabine stond toen de walging hem bekwam en hetgeen hij verloor daarom was weggespoeld. Félix en Bob keken elkaar aan en bevestigden in elkanders ogen hun vermoeden.

'Ik denk dat zij ons kunnen zien,' legde Bob uit, 'wij zijn in ieder geval niet ongezien. Ze horen ons. De winter versterkt alle klanken, omdat de hemel dit seizoen dieper neerdaalt richting aarde en de hel richting meer hel en de hemel in haar architectonische structuur akoestisch te vergelijken is met een gigantische eierdoos. We moeten opletten, Félix, dat zij ons niet dwarsbomen.' Félix sloot zijn ogen, stuurde zijn gedachten naar het hart van zijn brein, balde al diens denkkracht samen en tikte tweemaal met de voet van de stok, een getik dat

weergalmde in de douche. Een leger van glazen hagedisjes, met een zichtbaar hart in de kleur van een regenboog, bestormde het afvoerputje waar zich naar ieders vermoeden de formule van het AI bevond: die combinatie kennis die het Alfa en het Omega zou verbinden tot een cirkelredenering. De formule van het AI was: de exponentiële groei van schimmel in het afvoerputje van de filmster.

Zodra deze kennis achterhaald, verdween Bobs hoofd: een leeg gat tussen zijn schouders bleef achter, waarna hij een hoofd verkreeg dat perfect op de lans van een primitief stamhoofd paste; uitgedroogd, zwart vanbinnen, niet te onderscheiden van het hoofd van een dode paus. Hij verkreeg de gedaante van dubbelganger van God. Félix duwde met zijn vinger in diens oogkas en voelde geen weerstand, alsof hij porde in een smeulige, warme puree. Een nieuw gevoel bekwam hem nu, niet van levenswalging, maar zo helder dat het niets anders kon zijn dan de waarheid die hem van buitenaf was geopenbaard, wat hij niet eens moest geloven, maar die hem de plicht oplegde anderen van diens majestueuze schoonheid en feitelijkheid te overtuigen dat de wereld gestructureerd was naar het model van een grap. Bob zoefde weg. Félix kwaakte, voelde zich *glad*, elastisch in de benen, en wurmde zich door het afvoerputje.

1. Beschermengelen tot bij mij

'Nee,' stelde ik gerust, 'wij zijn niet in gevaar. Wij zijn slechts in gevaar voor onszelf. Een engel is machtiger dan een mens. Slechts een engel kan een engel kwetsen. Weet je dan niet waarom we rijstpap eten, soldaat?' Félix' beschermengel knikte. 'Haal die biljartbal uit je mond en articuleer,' beval ik. Ik knipte met mijn vinger en zijn tanden wezen naar buiten.

Félix' beschermengel zei: 'Ik weet het niet, Heer.'

'Heeft het niets te maken met de heilige van het rund?' vroeg Bobs beschermengel.

'Klopt,' antwoordde ik, 'Bella jodelde van de hartsteken toen ze met haar vork in de kotelet prikte. Het is de prijs die wij betalen voor onze verantwoordelijkheid, soldaten. Wij zullen even pijn lijden, maar groot gevaar is er niet. Ruk nu uit. Los het op. Zoek alle Jezi en hang ze opnieuw aan het kruis. En hoop dat de kunstenaars hier over documenteren.'

'Jawel!' Ze wipten hun lompe vleugels omhoog, klikten met hun hielen en daalden neer.

En wat er toen gebeurde... uilskuikens.

Tijdens heel dit relaas en wat er nog allemaal gebeurde, waarbij ik de macht van een strontvlieg had te focaliseren, zat ik achterover geleund op mijn gevederde troon, de handen op mijn schoot gevouwen en met een elastiek wikkelde ik mijn duimen rond elkaar. Ik grijnsde breed. ■